

Óravázlat

Osztály:	8. osztály
Témakör:	Magyarország természeti és kulturális értékei
Tanítási egység:	A Dunántúli-középhegység és a Balaton
Az óra típusa:	Új ismereteket szereztető óra
Az óra jellemző munkaformája:	Pármunka, frontális osztálymunka

Tantervi követelmények

A tanítási óra oktatási célja:

- játékos tanulás irodalmi szemelvények segítségével;
- a Bakony és a Balaton-felvidék természeti adottságainak megismerése;
- a természetföldrajzi adottságok társadalom-földrajzi következményeinek láttatása;
- terepi megismerés előkészítése a táj bemutatása által.

A tanítási óra nevelési-képzési célja:

- hatékony együttműködés a tanítási órán;
- közösségi nevelés: egymás meghallgatása, fegyelmezett munkavégzés;
- a szülőföld és a haza szeretetének megalapozása, pozitív viszonyulás kialakítása Magyarországnak tájaihoz;
- természetföldrajzi, társadalom-földrajzi értékeink védelmének kiemelése.

A tanítási óra képzési céljai:

- lényegkiemelő képesség fejlesztése: elhangzó szövegből földrajzi információk kigyűjtése;
- memória fejlesztése: földrajzi információk megjegyzése;
- a térszemlélet és a topográfiai ismeretek fejlesztése;
- képfelismerés: térképi és valóságos információk összekapcsolása.

Oktatási követelmények

- Megerősítendő fogalmak:

általános fogalmak: mészkő, dolomit, vörös homokkő, bazalt, bazalttufa, utóvulkáni működés, forráskúp, hévíz, tanúhegy, nemzeti park

egyedi fogalmak: Bakony, Északi-Bakony, Déli-Bakony, Balaton-felvidék, Tapolcai-medence, Balaton, Zala, Tihanyi-félsziget, Tihany, Hévízi-tó, Hévíz, Balatonfüred, Badacsony, Sajó, Szent György-hegy, Csobánc, Gulács, Tóti-hegy, Haláp, Hegyestű, Balaton-felvidéki Nemzeti Park

- Megerősítendő folyamatok:

a táj átalakításának folyamata, a felszíni és a felszín alatti vizek kapcsolata a területen, utóvulkánosság

- Megerősítendő összefüggések:

- az emberi tevékenység, tájhasználat és a természeti adottságok összefüggései;
- a borászat, a szőlészet és a turizmus összefüggései a természeti adottságokkal;
- a természeti adottságok és az ahhoz kötődő értékvédelem.

- Kiemelt tevékenységek:

- a szemelvények és a földrajzi ismeretek összefüggéseinek értelmezése;
- önálló értelmezés és összefüggések keresése.

Tantárgyi koncentráció

Belső koncentráció: Magyarország természeti és kulturális értékei;

Külső koncentráció: Irodalom: Nyulász Péter: Helka – A Burok-völgy árnyai

Szemléltető eszközök

- Felhasznált tankönyv: Jónás I. – Kovácsné – Vízváriné: Természetről tizenéveseknek. Földrajz 8. osztály, Mozaik Kiadó, Szeged
- Földrajzi atlasz
- PPT (1. melléklet)

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer, munkaforma	Eszköz
1'	Az óra szervezése: jelentések, adminisztráció			
4'	Bingó: a tanulók páronként kapnak egy-egy A/4-es üres lapot, amit kilenc részre kell osztaniuk hajtogatással. Meg kell tippelniük kilenc, földrajzzal kapcsolatos jelenséget, amiről szerintük biztosan szó lesz a mai órán	Előzetes ismeretek felmérése	Pármunka	A/4-es lapok, PPT (1. melléklet)
13'	Nyulász Péter: Helka – A Burok-völgy árnyai c. regényből négy részlet felolvasása a tanár által Feladat: felismerni a földrajzi jelenségeket, helyszíneket, amelyekről a részletek szólnak, feljegyezni a füzetbe (1. Bakony, Sió, Tihany, 2. Badacsony (más tanúhegy is elfogadható, 3. Hegyestű, 4. Hévíz)	Új ismeretek szerzése	Tanári felolvasás Egyéni munka	Irodalmi szemelvények (2. melléklet), füzet
5'	A megoldások ellenőrzése szóban, kiegészítés	Ellenőrző rögzítés, új ismeretek átadása	Frontális osztálymunka	
6'	A kivetített képek és az elhangzott szövegrészek párosítása (A képeken a műben található helyszínek jelennek meg)	Új ismeretek átadása	Egyéni munka	prezentáció (1. melléklet)
6'	A megoldások ellenőrzése, kivetítése, ismeretek átadása a képen látható földrajzi információkkal kapcsolatban	Ellenőrző rögzítés, új ismeretek átadása	Frontális osztálymunka	prezentáció (1. melléklet)
5'	Az óra elején játszott bingó ellenőrzése. Reflektálás szóban az elhangzott tartalmakra	Ellenőrző rögzítés	Frontális osztálymunka, egyéni munka	
4'	Kilépőkártya: a tanulók visszajelzést írnak az óráról, három kérdés alapján: 1. Mennyire tetszett az óra? (1-6 skála) 2. Mennyiben járult hozzá az óra a földrajzi ismereteitek bővítéséhez/elmélyítéséhez? (1-6 skála) 3. Tetszett-e az órán tanulmányozott mű? (igen/nem + indoklás)	Reflexió	Egyéni munka	színes „Stickey Notes”
1'	Az óra befejezése: elköszönés			

Mellékletek

1. melléklet



**BARANGOLÁS A BALATON ÉSZAKI
PARTJÁN**
Nyulász Péter: Helka c. műve alapján

**BINGÓ! - BARANGOLÁS A BALATON
ÉSZAKI PARTJÁN**



1. KÉP



2. KÉP



3. KÉP



4. KÉP



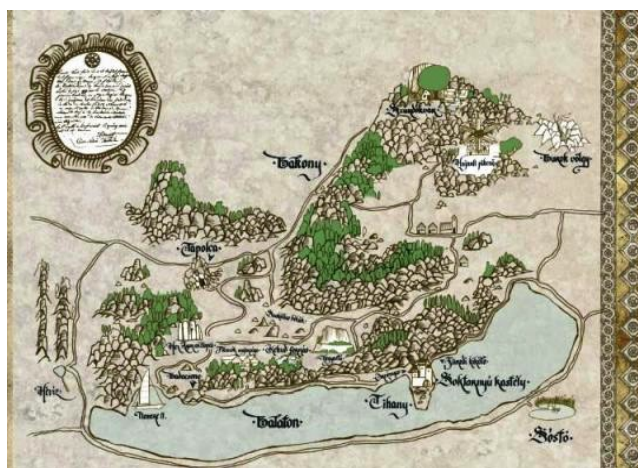
5. KÉP



PÁROSÍTSD! - MEGOLDÁSOK

- 1. kép: 3. szöveg
- 2. kép: 2. szöveg
- 3. kép: 2. szöveg
- 4. kép: 1. szöveg
- 5. kép: 4. szöveg

BINGÓ! - BARANGOLÁS A BALATON ÉSZAKI PARTJÁN



KÉPEK FORRÁSA:

- <http://bit.ly/2oiVI7W>
- <http://bit.ly/2pM3l78>
- <http://bit.ly/2oHg90S>
- <http://bit.ly/2oibP5r>
- <http://bit.ly/2pccny4>
- <http://bit.ly/2pM36ZT>

Utolsó letöltés: 2017.04.18.

2. melléklet

A VARÁZSLÓ NYOMÁBAN

Lassacsán estébe fordult a nap. A toronyóra csőharangja komótosan, méltóságteljesen kondult a Sokternyú Kastélyban, mintha csak azt a néhány esztendő számlálná végig egyenként, amely békességben telt el a vidéken. Nem volt sok. Pedig vágytak rá mind: a Víz, a Part és az Erdő népei, hogy ez örökké tartson, de a nyugalmat csak egy törékeny egyezség hordozta, melyet titkon kötöttek meg egymással a környék varázserőt bíró hatalmasságai. Kamor, a *Bakony* varázslója, *Sió*, a Balaton tündére és a *tihanyi* hercegi pár, Kelén és Helka – a kis Helka szülei.

Ádáz viaskodásnak, sötét és vészterhes korszaknak vetettek ezzel véget. Akkorra már nem volt köztük, aki ne siratta volna legalább egy szerettét – Kamor a fiát veszítette el, Kelén az apját, Helka hercegnő a nővérét, Sió a szívárványos halacskáját...

Saját életük is már csak hajszálon függött az egymással folytatott tusakodásban, s tudták, velük pusztul a tó, s körülötte a hegyek világa, ha minden úgy folyik tovább, mint addig.

Túl kellett, hogy lépjenek hát korábbi sérelmeiken. Legyűrve fájdalmukat, félelmeiket és bosszúvágyukat, végül egyezségekre léptek: Megesküdtek egymásnak, hogy többé nem használják varázserejüket. Ám nem igazán bíztak benne, hogy a másik is betartja a fogadalmát. Hatalmuk zálogait ezért közösen a föld alá rejtették a füredi partok közelében. Sió az aranybuzogányos nádszálat, Kamor a cserfa varázspálcát, Kelén herceg és Helka hercegnő pedig a Sárgaköves Gyűrűjét áldozta a megbékélésért cserébe.

Minderről persze mélyen hallgatniuk kellett, hiszen a bizalmatlanságuknak ára volt. Bár békét teremtettek, a varázserejük híján gyengévé váltak másokkal szemben. Tudták, bárki könnyűszerrel győzedelmeskedhet felettük, ha ennek hírére veszi. Fenn kellett hát tartaniuk hatalmuk és erejük látszatát, hogy gyanút ne foghasson semmilyen gonosz lélek és rosszakaró.

Évek teltek el, és a sötét idők emléke homályosulni kezdett, de a Víz, a Part s az Erdő népei legendákat szöttek a vészterhes időkről. Azok a mesék pedig egyre varázslatosabbá váltak, s lassacsán már alig akadt, aki tudta volna a teljes igazságot arról, hogyan lelte halálát az ifjú Kamor, hová lett Horka és Thuz, s hogy Siót miért emlegették háta mögött kigyóhajú tündérnek.

De nem volt ez teljesen véletlen. Kamor tervezte ki azt, hogy ha már a varázspálcáját nélkülöznie kell, majd bűvészkedik a szavakkal. Úgy látta, az a legmegfelelőbb eszköz megőrizni a titkokat, ha összekuszálja az emlékeket, amennyire csak lehetséges. Így azután beszélt mindenfélét mindenkinek, akivel csak találkozott, erről is, arról is, a lényeg az volt, emberfia ne legyen, aki kiigazodik a történetek kuszaságában.

Akkor döntött így a varázsló, amikor hírére vette, hogy a hercegi pár gyermekáldásnak néz elébe. Sokáig gondolta úgy, hogy ez már sohasem fog bekövetkezni, hiszen átok ült Tihany hercegein. Bora, a gonosz bakonyi boszorkány bosszúja volt ez, és ő, Kamor, sokáig hasztalan próbálkozott feltörni az átkot. Végül siker koronázta ténykedését, ami azután újabb titkolózásokhoz vezetett. Már-már úgy tűnt, jól alakulnak a dolgok, amikor egy napon futár érkezett hozzá a Sokternyú Kastélyból.

Abban az évben korán beköszöntött a tél, bár még csak alig fordult novemberre a naptár. A hercegnő akkor már érezte, hogy hamarosan gyermeke születik, de még férjének sem szólt erről. Meglepetésnek tartogatta az örömteli bejelentést Kelén közelgő születésnapjára, és esze ágában sem volt világgá kürtölni.

Hanem az egyik éjjelen vastag gyapjúkendőbe burkolódzó öregasszony kopogtatott a vár kapuján. Metsző, fagyos szél süvített, sűrűn kavarogva szakadt a hó, s az örök emberségből beengedték az asszonyt, még mielőtt halálra fagyott volna. Ő azonban nem a hideg elől menekült, hanem mindenáron a hercegnő elé kért bebocsátást, és hatalmas lármát csapott, amikor megpróbálták feltartóztatni. A rajcsúrra felébredt a hercegnő is, és úgy gondolta, hamarabb csitul

a csetepaté, ha meghallgatja az öregasszonyt.

Mikor kettesben maradtak, így szólt a hivatlan vendég:

– Esdekelve kérlek, bocsásd meg nekem, Helka Hercegnő, hogy az éj közepén zaklatlak. Rezi vagyok, a Bakony javasasszonya. Álmodtam, amiről tudnod kell! Három napja vagyok úton, hogy elmondhassam. Helka hercegnő a pokolba kívánta, és legszívesebben elkergette volna, de szinte lebénította, amit a boszorkától hallott:

– Tudom, hogy gonosz nővérem átka szállt rád egykor, s amiatt neked s a hercegnek nem lehet gyermekek. Magam sem értem hát, de én mégis azt láttam álomban, hogy a következő nyár elején, azon az éjjelen, mikor legrövidebb a sötétség, zöld szemű leánygyermeknek adsz életet – mondta Rezi, majd rögvest jajveszékeléssel folytatta.

– Jaj, nekem, bocsásd meg szegény fejemnek, amit mondani fogok, de azt is láttam álomban, amint a kis hercegkisasszonykát varázslat ragadja el tőled! Láttam, hogy lányodnak szárnyai nőnek, és láttam, hogy elnyeli őt az éjfekete ég a Bakony felett...

A hercegnő szívét fagyos rémület szorította el, de rezzenéstelen arccal hallgatta Rezi jóslatát. Anyai ösztöne azt súgta, nem árulhatja el gyermekét. A javasasszonynak ételt és szállást adott éjszakára, majd e szavakkal küldte el:

– Jóasszony, mindenki tudja, hogy Bóra átka miatt sajnos nem születhet gyermekem, s ennek megfelelően nem is vagyok áldott állapotban.

Alig várta azonban, hogy Rezi elhagyja a kastélyt, rögvest futárt küldött Kamorért. A varázsló harmadnapra meg is érkezett, és mindent elkövetett, hogy a gyermekáldás hírét titokban tartsák. Nem kis fáradságába került előkészíteni, hogy ne tűnjön fel senkinek a hercegnő várandóssága, de gondja volt arra is, hogy örökbefogadás látszatát keltse.

Nem volt rá több ideje bő fél évnél, mert a következő nyár első éjszakáján - ahogyan azt Rezi megjövendölte - a Hercegnő zöld szemű leánygyermeknek adott életet, akit, az akkori szokás szerint, édesanyja után neveztek el: Helkának.

Aki most ott hever a lovarda végében a szénán, békésen szunyókálva, s ugyanolyan derengő fényt áraszt a rátapadt csillámló portól, amilyen a Soktornyú Kastély felett világol. Nóniusz és Csiperke aggodalommal telve figyelte, s nem tudták, mitévők legyenek.

De azt sem, hogy jobban tennék, ha kukkot se szólnának. De szóltak.

Nóniusz törte meg a csendet.

– Az Erdőben voltatok, ugye?

– A sajki dűlő mellett, az erdei gyümölcsösben – ismerte el Csiperke, aztán kiegészítette még azzal, hogy már nem először jártak ott.

Nóniusz csóválta a fejét, mint aki helyteleníti ezt, de váratlanul így szólt:

– Nem kellett volna visszajönnötök!

– Utólag könnyű okosnak lenni! – bökte vissza Csiperke bosszúsan. - De ti is azon voltatok épp, hogy visszacipeljétek, vagy nem? – perlekedett. – Különben is, mihez kezdtünk volna ott a bokrok között?

– Akármit. Az volt a dolgod, hogy megóvjad Helkát – kiáltotta a főlovász, de az apród nem hagyta annyiban.

– Most ezt mondd! De eddig mást se hallottam, csak hogy tartsam a kastély közelében, és leginkább a falak között. Ez a maskara is azért van rajtam, mert állandóan csak parancsolgattatok – rázta meg magán az álruháját Csiperke. – Nem elég az Erdő, bujkálni kellett előletek is! – vágta Nóniusz fejéhez.

– De így legalább tudjuk, mit szórtak a kastélyra a madarak - szólalt meg ekkor Helka, aki magához tért a nagy kiabálás közben.

– Jól vagy? – kérdezték tőle egyszerre.

– Kicsit szomjas vagyok - mondta.

Nóniusz leakasztott egy kis lapos, hordóforma csobolyót a falról, és odanyújtotta. Helka

nagyokat kortyolt, aztán elégedetten sóhajtott. Ha én felébredtem, bizonyára a kastély népe is hamarosan észhez tér – mondta eztán.

– Azt kötve hiszem – szaladt ki Csiperke száján, és mivel meg volt győződve, hogy emberfia nem hallja rajtuk kívül, másrészt úgy érezte, a Sokternyú Kastély elleni támadás átírta kissé a korábbi szabályokat, ráadásul még Nóniusznak is bizonyítani akarta, hogy ő nem annyira felelőtlen, mint hiszik, ezért hozzátette azt is:

– Őket nem védi olyan varázslat, mint téged!

Szavai megdöbbenették Helkát és Nóniuszt.

A hirtelen csendre a lovak is felkapták a fejüket, és még a holló is közelebb hajolt a nyíláshoz a tetőn. A főlovász csak összevonta szemöldökét, és a szeméit forgatta, mint aki erősen töpreng valamin, Helka viszont megkérdezte:

– Miféle varázslat?

Csiperke megvakarta a fejét, mondja-e, vagy sem, végül így szólt:

– Azt elég, ha én tudom. De azért jó lenne ettől a villogó izétől megszabadulnod – utalt a csillogó porra.

Maradt még víz a lapos kulacsban. Helka a kezére öntött belőle, hogy lemossa a port, de semmi hatása nem volt. Mi több, ahogyan a sapkát levette a mosdáshoz, kiderült, a ruha anyagán is áttört az az alattomos anyag, és Helka gesztenyebarna fűrtjei bizony élénk fűzőldre változtak.

Nóniusz ekkor vizet töltött egy csorba lavórba, és előhozott egy darab szappant, próbálkozzon azzal a hercegisasszony. De semmi eredmény. Az a valami nagyon makacs anyagnak bizonyult. Hiába súrolta szappannal, hiába dörgölte meg nedves szalmával is Helka, a bőre bronzarany színben pompázott, gyöngyházfénnyel csillogott, és ragyogott, akár egy szentjánosbogár.

A sokadik hasztalan kísérlet után végül megelegelte Nóniusz, és így szólt:

– Meg kell keresnetek Kamort!

– Hát ez nagyszerű ötlet! – csapott a levegőbe Csiperke. – Nincs élő ember, aki tudhatná, hol lakik a varázsló.

Nóniusz felállt, tett pár lépést, majd vissza. Töprengésében odáig jutott, hogy ha már az apród az imént elkottyantotta a Helkát védő varázslatot, akkor ő is előállhat a saját titkával. Arra gondolt, bizonyára köze lehet a két dolognak egymáshoz, így kibökte végül:

– Én jártam már a Szurdokvárban.

– Azt akarod mondani ezzel, hogy tudod az utat Kamorhoz?

– Igen, és még mást is tudok – titokzatoskodott Nóniusz.

Helka és Csiperke szeme kerekre nyílt, magasra szaladt a szemöldökük, és a szalmára huppantak meglepetésükben.

– Sok évvel ezelőtt volt – folytatta Nóniusz –, maga a hercegnő küldött a varázslóhoz mint a palota legjobb lovasát. Sohasem felejttem el azt az éjszakát. Szakadt a hó, úgy vágott a jéghideg szél, mint ezernyi penge, de nem volt választásom, menni kellett. Nem mindennapi üzenetet bíztak rám.

Itt egy kis szünetet tartott, vett egy mély lélegzetet, aztán kimondta:

– Azért kellett elhívnom Kamort, mert a hercegnő gyermeket várt.

– Te tudsz Helka születéséről?! – hökkent meg Csiperke, majd pontosított. – Azaz, hogyan lehet, hogy emlékszel erre, Nóniusz? Kamor nem adott neked felejtőfűből készült teát?

– De bizony igen, egy egész kulaccsal, még hozzá a legerősebb fajtából. Csakhogy a nagy izgalomban és sietségben elfelejtettem meginni aznap. Mire hazaértem, a nagy hidegben csonttá fagyott az innivaló. A kulacsot felakasztottam a lovarda végébe.

– És utána mi lett vele?

– Nem tudom, arra nem emlékszem.

– Ezek szerint megittad.

– Meglehet. Azt gondolom, magammal vihettam tavasszal a Mihály-napi csikóstalálkozóra. Arra

ugyanis nagyon készültem, még hozzá az aranyfejú ezüstszegecsekkel kivert, ébenfa nyelű karikás ostorral, és van is egy győzelmi trófeám onnan. Csakhogy arra a találkozóra egyáltalán nem emlékszem, és az az ostor sincs sehol! Pedig, igazság szerint, idővel az a tiéd lett volna, Csiperke. Ha valami, hát ez az, amit elfelejtettem.

– Hála a felejtőfüves teának.

– Minden bizonnyal igen.

Máskor biztosan nagyot kacagtak volna ezen a történeten, de ez nem az a pillanat volt. A Sokternyú Kastélyt varázslat zárja el a külvilágtól, az egyetlen segítség valahol a Bakony mélyén rejtőzik, ugyan kit érdekel ilyenkor egy elveszett ostor? Csiperke felugrott, mint aki máris induláshoz készülődik.

– És az utat Kamorhoz? Azt nem felejtetted el? – kérdezősködött, azzal pedig egy pillanatig sem törődött, hogy Helka milyen meglepetten mered maga elé.

Nem törődött ezzel Nóniusz sem, sőt, minden óvintézkedésről megfeledkezett. Elvett a faltól egy kérges fatörzsekből és ágakból eszkábált lajtorját, és a szénatároló fölötti deszkapallóhoz igazította. Recsegett, nyikorgott, ahogyan felmászott rajta. Magasra nyújtózott, egészen a tetőig, és a zsindelek között kotorászott, alig pár centiméterre attól a luktól, ahol a fekete madár pislogott befelé.

– Megvan! – kiáltotta, és egy vékony bőrszíjjal átkötözött szarvasbőr borítékot húzott elő. Csak úgy szállt a por, ahogyan ráfújt. A lenyugvóban lévő nap fénye vöröses és narancssárga csíkokat húzott a porfelhőn át a lovarda félhomályában.

Nóniusz egy megsárgult pergament hajtogatott elő.

– A térkép – mutatta. – Azóta nem vettem elő, hogy ott jártam. El kellett volna égetnem, de azt gondoltam, bármikor szükség lehet még rá.

– Szerencse, hogy nem aznap rejtetted oda, amikor az az ostoros ünnep volt! Jól elfelejtetted volna, hol van – mosolygott Csiperke, és elvette a felé nyújtott elsárgult lapot.

– De hiszen ez teljesen üres! – kiáltotta, amint megforgatta. Megnézte mindkét oldaláról, többször is, de nem látott rajta még csak egy pöttyöt sem.

– Ööö, igen, volt valami kusza varázsigé - nyögte zavarodottan Nóniusz –, de azt, ööö...

– Elfelejtetted! – állapította meg keserűen Csiperke, és mérgében félredobta a térképnek nevezett lapot. Éppen Helka keze ügyébe.

– Igazán felírhattad volna! – háborgott tovább az apród, s amíg ő tovább perlekedett a főlovással, Helka kézbe vette a lapot. Lassan, a szeme láttára rajzolódott ki vörös színnel a Sokternyú Kastély körvonala, majd megjelent egy derengő, kék színű nyilacska is. A palota külső várfalától indult, majd nyílegyenes vonalat húzott a félsziget tövétől majdnem pontosan észak felé, hosszan, a Bakony közepéig, majd röviden keletnek fordult.

Amazok ketten meg sem hallották, hogy Helka azt mondja:

– Reggelre odaérhetünk.

Meg kellett ismételnie, jóval hangosabban.

– Ha rögvest indulunk, napkeltére ott vagyunk!

Erre már elhallgattak, és kerek szemekkel néztek Helkára, aki feléjük fordította az üres lapot.

– És honnan találjuk ki, merre menjünk? – kérdezte Csiperke.

– Hiszen itt az útvonal – mutatta Helka az apród és a főlovász döbbenetére, akik ekkor sem láttak a térképen semmit, csak amikor Helka újra föléje hajolt, és úgy tartotta szemei elé a lapot.

– Á, ez lehet az a varázslat – suttozta maga elé a főlovász, s úgy gondolta, jobb volna megvárni a reggelt. – Az az út ott lesz holnap is! Napfénynél jobban eltaláltak a fák között, mint koromsötétben próbálkozott.

– Ugyan már, Nóniusz, ma holdtölte lesz. Kiválóan fogunk látni.

– Hát a telihold nem éppen a legjobb ómen. Ilyenkor különösen ingerlékenyek az erdei népségek. Ilyenkor nem csak a farkasok és a denevérek jönnek elő. Ne kísértsétek a lidérceket!

Helka azonban azt érezte, hogy nincs idő késlekedni.

– Odabenn a kastélyban anyámnak, apámnak segítségre van szüksége. Nem várhatok, amíg ki tudja, mi meg nem történik a falak mögött!”

(Nyulász Péter (2011): Helka – A Burok-völgy árnyai, Betűtészta Kiadó, Budakeszi, pp. 43–50.)

MIT ESZNEK AZ ÓRIÁSOK?

Kényelmesen ügettek a poros kocsúton. Egy széles, lapos tetejű hegynek tartottak, ami hol felbukkant, hol eltűnt előlük, aszerint, hogy épp dombra kaptattak vagy lefelé ereszkedtek. Néha más hegyek mögött bújócskázott, ahogyan kanyargott az út.

Bár ebből az irányból soha nem látta még, Helka ráismert. Az a hegy közel van a Balatonhoz. Sokszor figyelte otthonról, a kastélyablakából, hogyan gurul végig rajta a lemenő nap. „Ez a *Badacsony*” - állapította meg, s hallomásból azt is tudta, mindenféle fura formájú hegyek veszik körül. Azokat viszont csak most először vehette szem- ügyre, hogy itt járnak a széles lapályon. Az egyik csúcsos, mint valami felfordított tölcsér, a másik, mint egy dülöngélő méhkas, aztán olyan is, mint egy jókora koporsó, amit jobban esett inkább hatalmas téglának látni. „Mintha egy óriás csemetéje felejtette volna itt a homokozóformáit” - gondolta Helka.

Ciprián közben azt figyelte, hogy errefelé jóval ritkásabban állnak a fák, mint az Erdő sűrűjében, amerre Kamor lakott. Néhol bokrokkal vegyes kis csoportokat alkotnak, másutt keskeny sávokban kísérnek egy-egy kis patakot, közöttük pedig a tágas mezőn mindenfelől friss virágok integettek, mintha tarka bohócruhába öltözött volna a rét.

– „Melyik lehet közülük a lisztes kankalin?” – tűnődött. Fogalma sem volt róla. Sem neki, sem Helkának, sem a manóknak, akik persze leginkább arra vágytak, hogy végre valami ehető kerüljön a szemük elé. Közben megkerültek egy jókora tavat is, de ehető dolognak nyomát se látták. Szerre a mezőn hatalmas kövek hevertek mindenfelé.

(Nyulász Péter (2011): Helka – A Burok-völgy árnyai, Betűtészta Kiadó, Budakeszi, 113 p.)

HANG A SZIKLÁBÓL

Hogy kietlen tájon haladtak, nem írja le a teljes valóságot. Por, kő, kavics és gödrök. Nem állhatta az agonok lába nyomát semmi élet. Azon az ösvényen a moha sem tudott megtelepedni. Gazból is csak egy-egy szál kóró kornyadozott a legszívósabb fajtából. Alattuk az út – már ha azt annak lehet nevezni – egyre mélyebben vágódott a sziklafalak közé, s egyre kevesebb fényt hatolt le hozzájuk. Magas, kúpforma hegyhez közelítettek, s erős hörgő-morgó hangot hallottak felőle.

Már nem járhattak messze a céltól. Óvatosan lassítottak a tempón, s biztos, ami biztos, vetettek egy pillantást a térképre. Felváltva villódzott sárgán és pirosán a hely előttük.

S akkor hirtelen megremegett lábuk alatt a talaj. Erős huzat kapott a hajukba. Meglengette ruhájukat, s mintha száz és ezer kürtőt fújt volna meg valaki – bődületes ordítás tört utat magának a sziklahasadékban. Fülükre kapták kezüket, ami nem volt túl jó ötlet, mert a pokoli lármától a lovak is megrettentek, és felágaskodtak, ők pedig legurultak a nyeregből, s egy kupacba borultak a földön.

Össze is húzták magukat, mert nem messze tőlük villámok csapkodtak, füst gomolygott és mennydörgés gurgulázott. A két manó ijedten csimpaszkodott Ciprián nyakába, s a lovak is riadtan toporogtak körbe, nem tudván, merre is meneküljenek.

Aztán kisvártatva abbamaradt a villódzás, lenyugodott a föld, a lárma kivisszhangzott a szurdokból, és sóhajtozássá szelődött. Süket némaság telepedett rájuk. Ekkor feltápáskodtak, leporolgatták egymást, s Ciprián - nyakában a két manóval – érdeklődve fordult Helkához:

– Biztos vagy te abban, hogy találkozni szeretnél Hex Agonnal?

– Teljesen. Ha Kamor ezt üzenne, nekünk nem kell tőle tartanunk.

Végre Tramini és Furmint is elengedte az apródot, lehuppantak a nyakából.

Elmúlt a szorítás! – mondogatták, és megkönnyebbülten lépdellek körbe.

A térképről is eltűnt a vöröses villogás, és halvány, sárgás-zöldes derengésre váltott. Ennek ellenére bátortalanul indultak tovább. Inkább csak óvatos botorkálás volt a menetelésük. Még legalább fél órát botladoztak előre, és egyre csak a mély és fájdalmas sóhajtozást hallották. Olykor jajgatásnak tetszett a hang, s reszelősen szólt, mint mikor egy kovácsfújtatóból szökik a levegő.

Aztán kiszélesedett az ösvény, és ott álltak közvetlenül a hegy tövében, egy nagy, kövek borította tér közepén.

Apró kavicsok, öklömnyi zúzalékok, szekér méretű sziklák szerte- szét, s közöttük izzó-gőzölgő tócsák fortyognak, itt-ott kis tüzek füstölnek, szürke ködbe borítva mindent. Szemben az ösvénnyel, amin érkeztek, hatalmas kékesfekete, mélyszürke sokszögletű oszlopok meredtek az ég felé, közvetlenül a sziklafalhoz tapadva. Rengeteg volt belőlük. Megszámlálhatatlanul sok.

Élő lélek senki, csak a sustorgó sóhajtozás, egyenesen a följük tornyosuló oszlopok felől.

Bárkinek inába szállt volna a bátorsága, ám Helka és Ciprián csak várt és figyelt.

S a sóhajtás egyszerre mintha értelmes szavakká állt volna össze. Valaki a hercegkisasszony nevét suttogetta:

– Hhhhheeeeeellkkhhhaaaaaa...

– Hex Agon? - kiáltotta Helka, és felfelé tekergette a nyakát, honnan szólították.

Alig volt kivehető, mégis tisztán értették:

– Én vagyok. Mindennek vége.

– Honnan szólsz, óriáskirály? – kiáltotta Helka, s a szavai visszhangként verődtek körbe a sziklakatlanban.

– A sziklaoszlopban vagyok. Megtámadtak minket. Csillámló port szórtak ránk...

Helka és Ciprián ijedten kapta fel tekintetét, de csak a rideg és merev sötét oszlopokat látták, s szólni is alig tudtak.

– Kik tették ezt?

– Alattomos csúszómászók, elkábítottak. Aztán szakállas békák jöttek, és megszerezték a kőolvasztónkat. Ellenünk fordították, és kővé dermedtettek minket – sustorgott a fájdalmas válasz a legmagasabb kőoszlop mélyéről.

– Hogyan tudnánk segíteni? – kérdezte ekkor Helka.

– Rajtunk már nem lehet. De másokon még segíthetsz, Helka, Van még kőolvasztó...

– Honnan ismered a nevemet?

A válaszokra egyre tovább kellett várni, s egyre halkabban szólt Hex Ágon hangja.

– Kamor jó barátom, és ő előre látta, hogy egyszer majd elérkezik a pillanat, és felkeres engem Tihany hercegkisasszonya. A varázsló már akkor tudta ezt, amikor megkért, segítsék elrejtetni a Sárgaköves Gyűrűt.

– A Sárgaköves Gyűrűt? Apám varázsészerét? Hol van az most?

Már-már alig volt kivehető a válasz. Erőtlen leheletté gyengült az óriás hangja.

– Biztos helyen. Csak járj az utadon, és megtalálod.

– És veled mi lesz?

– A jégverem... a láda... – lehelte az utolsókat Hex Ágon. Bál válaszát nem tudták mire vélni, hiába is kérdezték újra, többé már nem felelt. Lassan kihunytt benne az élet, s rideg kőoszloppá dermedt, akár a társai."

(Nyulász Péter (2011): Helka – A Burok-völgy árnyai, Betűtészta Kiadó, Budakeszi, pp. 132–136.)

SIÓ NYOMÁBAN

– Igaz, nincs messze a Balatontól, de ha én volnék a Balaton Tündére, el nem hagynám a tavat – tűnődött.

– Márpedig a Balaton pont úgy néz ki, mint akit elhagyott a tündére – jegyezte meg Ciprián.

– Na jó. De miért éppen a tavasbarlangban kerestétek? – faggatózott tovább a sárkányteknős herceg.

– Egy versike vezetett ide minket – bökte ki végül Helka, s míg a varázsnapló után kotorászott, a társaság legnagyobb meglepetésére, Tramini fejből szavalni kezdte:

– Tündérrózsa, hínárszál – és Furmint folytatta:

– ... meleg tenger távol már.

Aztán soronként felváltva végiggajdolták:

– Se nem sellő, se nem hattyú, elátkozott dühös fattyú.

– Háromágú korona, békanyálas palota, föld mélyén, tó lepte üregben elrejtve.

A naplóban is olvasható volt még a vers. Helka szemével követte a szöveget, s a manók egy hangot se vétettek.

– Tényleg hasonlít a leírás – tűnődött Kabak –, mégis inkább egy másik tóra illik. A Balaton közelében van az is, és az is igazán varázs latos! Rengeteg tündérrózsa él benne, és egyformán meleg a vize télen-nyáron. *Hévíznek* nevezik, épp ezért.

– És az is egy barlangban van?

– Azt éppen nem, de egy mély forrásbarlangból tör fel a vize – monda Kabak. – Egyszer régen már jártunk arra, onnan tudom. Épp csak hínár nem volt benne, ahogyan a vers mondja, a többi viszont egyezik.

– Messze van?

– Á, annyira nem. Csak ezeket a kisebb hegyeket kell megkerülni – biccentett előre Kábák. – Két hét alatt odaérünk veletek.

– Két hét?! És ha nem veletek totyogunk, hanem gyalog megyünk? – csusszant ki Ciprián száján a felvetés, bár nem bántó szándékkal tette. Szerencsére Kabak nem vette magára a csípős szavakat.

– Akkor holnapra ott vagytok.

A válaszon viszont Helka is eltűnődött kicsit. Véletlenül sem akarta megbántani a sárkányteknős herceget, hiszen igazán megkedvelte, ám késlekedni sem szeretett volna. Végül csak kibökte:

– Nem haragszol, kedves Kábák, ha...

Az ifjú sárkány teknős herceg azonban végig sem várta a kérdést, már mondta is:

– Csak menjetek, siessetek! De volna egy apró kérésem! Van egy régi jó barátunk, egy füredi hajóépítő kapitány. Úgy hívják, Nemere. Ilyenkor gyakran megfordul itt az öbölben, s úgymint útba esik majd a kikötő, adjátok át neki az üdvözlőnköt, ha ott találjátok!

– Ennyi? – mosolygott Helka.

– Ennyi – válaszolta Kabak. – Sok sikert, és ne feledjétek, veletek vagyunk! – intett nekik búcsút.

Helka és Ciprián és Tramini és Furmint pedig kapta magát, és kilépett, ahogy csak bírt. Nem volt éppen rövid a túra. Előbb tényleg a Balatonhoz vezetett az út, és tiszta szerencse, hogy Kabak említette azt a hajókészítő mestert. Már egészen rájuk esteledett, amikor a partra értek, s valóban ott horgonyzott a karcsú vitorlás. Nemere pedig, mint régi barátai barátainak, örömmel adott nekik szállást. Még friss halászlével is megkínálta őket. Másnap aztán tényleg nem telt fél napba, és megérkeztek a meleg vizű tóhoz. Sajgó talpakkal huppantak fenékre a partján. Alig várták, hogy lehúzzák a csizmát, lerúgják a bocskort, és belógassák lábukat a vízbe.

– Ó, ez fantasztikusan jó – áradozott Helka, és talpaival a vízben hanyatt dőlt a parton.

– És nagyon csiklandós – vihogtak a manók, ki-be kapkodva lábukat. Élvezték, hogy a kusza vízi

nővényzet cirógatja a talpukat.

Ciprián is jólesőn áztatta a lábát.

– Tényleg kellemes a hely – mondta, de nem átallotta hozzátenni –, ahhoz képest, hogy itt lakik a legveszélyesebb ellenségünk...”

(Nyulász Péter (2011): Helka – A Burok-völgy árnyai, Betűtészta Kiadó, Budakeszi, pp. 228–229.)